

***Lisa Westerveld:
'Eerlijk gezegd vind
ik niet dat ik een
groot talent heb'***

Tekst: Kees Posthumus

‘Doe je best en sta je daar niet op voor’

“Je hoeft niet altijd overal het beste in te zijn, het hardst te roepen en vooraan te gaan staan.” Tweede Kamerlid Lisa Westerveld (GroenLinks) over de rol van nederigheid in de politiek. “Je moet jezelf vooral niet belangrijker maken dan je bent.”

Voor Tweede Kamerlid Lisa Westerveld (38) is bescheidenheid een deugd die bij een volksvertegenwoordiger past. “Je moet je eigen ideeën niet het belangrijkste vinden. Ik wil in staat blijven om goed te luisteren en mijn ideeën overboord te zetten, als dat nodig is.” In mei 2017 werd Westerveld Kamerlid voor GroenLinks, met onder andere jeugdzorg en onderwijs in haar portefeuille.

Hoe bevalt het parlementaire werk u?

“Het is prachtig om dit werk te doen. Hiervoor was ik persvoorlichter en lobbyist bij de Algemene Onderwijsbond. Daar zorgde ik ervoor dat problemen waar leerkrachten tegenaan liepen, terecht kwamen bij Tweede Kamerleden. Die konden het op hun beurt bij de minister aan de orde stellen. Die stap is er tussenuit, ik kan zaken nu zelf en direct aankaarten.

Ook vind ik het mooi om een stem te kunnen zijn voor mensen die niet of slecht gehoord worden. Politici krijgen veel mails en we kunnen niet alles. Toch kun je, door je inbreng in een debat, mensen het gevoel geven dat hun stem gehoord wordt. Gisteren was er op mijn initiatief een debat over zelfdoding in de jeugdzorg, mijn meest heftige debat tot nu toe. Het aantal jongeren in de gesloten jeugdzorg dat zich

zelf iets aandoet, stijgt. De inspectie bracht er een verontrustend rapport over uit. Het is zorgwekkend, tegelijkertijd is er moeilijk aandacht voor te krijgen. De jongeren waar het over gaat zijn veelal onzichtbaar voor beleidsmakers.

Tijdens het debat kwam er een mail binnen van ouders van een meisje dat zichzelf om het leven had gebracht. Zij volgden het debat vanaf de publieke tribune en waren geraakt door mijn inbreng. Na afloop dronken we samen koffie. Dat was een diepgaand, indrukwekkend gesprek. Zij vonden het heel fijn dat ik tijd voor hen maakte, ik vind dat logisch.”

De stem laten horen van mensen die anders niet gehoord worden. Waarom kunt u dat?

“Eerlijk gezegd vind ik niet dat ik een groot talent heb. Andere collega's kunnen natuurlijker een speech houden, gemakkelijker uit hun woorden komen. Ik spreek vaak te snel. Wat ik in mijn jeugd meekreeg: er zijn voor anderen. Mijn moeder deed en doet altijd veel vrijwilligerswerk. Zij heeft altijd oog en tijd voor anderen. In ons gezin heerste een sfeer van ‘doe maar gewoon’. Deels vanuit de christelijke traditie waarin ik opgroeide, deels vanuit Achterhoekse nuchterheid.

Je hoeft niet altijd overal het beste in te zijn, het hardst te roepen en vooraan te gaan staan. Doe je best en sta je daar niet op voor. En het is vanzelfsprekend om je het lot van anderen aan te trekken. Vanuit die houding doe ik ook mijn werk als Kamerlid. Daarnaast werk ik gewoon heel veel. Ik ben vaak tot 's avonds laat hier in de Kamer. Ik werk vaak in het weekend door, behalve als ik 's zondags voetbal. Ik maak weinig tijd voor andere dingen en zie ook mijn vrienden veel te weinig. Ik ben slecht in 'nee' zeggen.

Voor een deel maakt dit werk het lastig om bescheiden te blijven. Zo krijg ik veel ver-

zoeken om langs te komen bij organisaties en bedrijven. Iedere vrijdag ga ik op werkbezoek en vaak ben ik ook in het reces op pad. Verder heb ik er nauwelijks tijd voor. Andere dagen zitten vol met debatten, vergaderingen, stemmingen.

Ik voel me soms opgelaten als ik mensen uit het hele land vraag om helemaal naar Den Haag te komen. Het is geen arrogantie, het kan niet anders. En sommige onderwerpen zijn ‘te klein’. Wij gaan niet over afzonderlijke lesmethoden, projecten of schoolgebouwen.

Het criterium in onze fractie is nu: ik doe het omdat ik het leuk, interessant vind of omdat we denken dat het ons iets oplevert. Ik ben niet gewend zo te denken. Als fractie zeggen we vaak ‘nee’. Ik kan me voorstellen dat dat arrogant overkomt. Of dat mensen denken dat wij Kamerleden onszelf wel heel belangrijk vinden.”

U kwam op eigen kracht in de Tweede Kamer, met 18.000 voorkeursstemmen, een paar honderd meer dan de kiesdrempel.

Om direct gekozen te worden moest u wellicht allesbehalve bescheiden zijn, toch?

“Juist wel! Ik had dit echt helemaal nooit verwacht, serieus. Bij de gemeenteraadsverkiezingen in Nijmegen haalde ik destijds een kleine 5.000 stemmen. Ik dacht dat het dit keer ongeveer evenveel zou zijn, misschien iets meer.

Bij GroenLinks hebben we één persoon op de flyers en posters: partijleider Jesse Klaver. Wij maken als afzonderlijke kandidaten geen reclame voor onszelf. Daar heb ik tijdens de verkiezingscampagne weleens iets over gezegd. Kandidaten van andere partijen maken flyers met hun eigen hoofd en op de flyers de ik bij me heb: alleen GroenLinks of Jesse. Hallo! Iedereen doet dat, waarom wij niet?

Er was in het hele land maar één poster van →

mij. Dat komt door mijn vader. Ik kom uit een christelijk-gereformeerd gezin. Mijn ouders stemden traditiegetrouw op de ChristenUnie. Mijn vader heeft, zonder dat ik het wist, aan mijn schoonzus gevraagd een verkiezingsposter te maken. ‘Stem op mijn dochter’, stond er op. Hij hing hem op zijn werk op, in de hoop dat hij een aantal collega’s die naar de PVV neigden kon overhalen op mij te stemmen. Zelf hebben ze ook voor een keer een uitzondering gemaakt en op mij gestemd.

Misschien gaf deze actie van mijn vader wel de doorslag. Ik zat maar een paar honderd stemmen boven de kiesdrempel. *De Gelderlander* pikte mijn Facebookbericht over deze poster op en interviewde mijn vader. Zo kwam het nieuws groot in het Achterhoek-katern van de krant. Misschien zorgde dat wel voor de laatste driehonderd stemmen.”

Waarom de focus op die ene lijsttrekker?

“Herkenbaarheid. Wij voeren campagne voor GroenLinks, niet voor onszelf. In het CDA werken regionale kandidaten aan hun eigen campagnes. Bij GroenLinks voeren wij samen campagne voor ons allemaal. De nadruk ligt in de politiek sterk op de leiders, zij voeren de belangrijkste debatten. Het heeft ook te maken met capaciteit. Onze fractie heeft beperkte capaciteit in voorlichting en inhoudelijke ondersteuning. Ik deel een voorlichter met vier andere Kamerleden.

Ik doe veel zelf, maar mijn tijd is beperkt. Laatst zat ik met een aantal quotes over jeugdhulpverlening in het Journaal en bij Nieuwsuur. Daar ben ik blij mee, maar de grote zaken zijn voor de fractievoorzitter.”

U zit misschien ook niet te wachten op grotere bekendheid?

“Nee. Laatst liep ik met Jesse door Utrecht. Er waren zoveel mensen die hem aanspraken, over van alles en nog wat. Hij kan niet meer anoniem over straat lopen. Ik gelukkig wel. Meestal. Afgelopen zaterdag ging ik stappen met vrienden en werd ik bij de tap uitgenodigd voor een werkbezoek: ‘Ben jij niet Lisa van de Tweede Kamer? Kom je een keer bij ons op school langs?’.

Doorgaans kan ik vrij rondlopen, in de trein zitten zonder dat iedereen met me wil praten. Voetballen bij Quick 1888, de oudste voetbalclub van Nijmegen, zonder dat mijn

elftal anders op mij reageert. De samenleving lijkt te vragen om helden. Dat maakt ook dat je gemakkelijk wordt afgerekend als er iets fout gaat. Juist een foutloze held, die niet bestaat, kan vallen op een kleine stomiteit. Zeker in deze tijd van beelden en filmpjes. Een verspreking in een debat kan zomaar *viral* gaan en je de kop kosten.”

Is bescheidenheid een deugd die bij politici past?

“Er zijn, ook in onze fractie, verschillende types volksvertegenwoordigers met uiteenlopende eigenschappen en taakopvattingen. Dat is goed. Voor mijzelf hoort bescheidenheid bij deze functie. Ik wil goed luisteren naar wat betrokkenen ervan vinden. Ik heb onder andere onderwijs in mijn portefeuille. Daar werken mensen die zoveel beter weten dan ik wat nodig is. Soms is het lastig dat je door anderen zo belangrijk wordt gemaakt. Vanochtend ging ik, voordat ik naar Den Haag kwam, langs bij de klimaatstaking die studenten

in Nijmegen hadden georganiseerd. Van tevoren, om de organisatoren een hart onder de riem te steken. Dat ziet een journalist van *De Gelderlander*, die me vervolgens wil interviewen, terwijl ik niet eens meeliep. Mijn aanwezigheid leidt dan af van waar het om gaat. Ik hoop dat de kop niet wordt ‘Westerveld loopt mee in klimaatmars’. Je moet jezelf als Kamerlid vooral niet belangrijker maken dan je bent. Dat is, door de invloed van buiten, weleens moeilijk. Als ik op werkbezoek ga, bij een school of zorginstelling, is er veel tijd gereserveerd voor gesprekken met het bestuur, de directie, de Raad van Toezicht. Terwijl ik wil praten met de medewerkers, de studenten, de docenten, de verpleegkundigen, horen wat er op de werkvloer leeft.

Ik realiseer mij heel goed dat wij hier belangrijk werk doen. Ik werk met passie om die taak zo goed mogelijk uit te voeren. Tegelijk: Kamerleden zijn ook gewoon mensen. ‘s Zomers ga ik nog steeds het liefst in een tentje met mijn vrienden kamperen op de veel te volle camping bij een metalfestival. Als persoon ben ik niet belangrijker dan iemand anders.”

Paspoort

Lisa Westerveld (Aalten, 1981) is lid van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal voor GroenLinks.

- Groeide op in een christelijk-gereformeerd gezin in het dorp Lintelo in de Achterhoek.
- Studeerde filosofie aan de Radboud Universiteit Nijmegen, was actief in de studentenbeweging en van 2007 tot 2009 voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond.
- Studeerde in 2010 af op de politieke filosofie van Karl Popper en werkte daarna als persvoorlichter en politiek lobbyist bij de Algemene Onderwijsbond.
- Sloot zich in 2009 aan bij GroenLinks. In maart 2014 met 4.550 voorkeurstemmen gekozen tot gemeenteraadslid in Nijmegen. Op 15 maart 2017 met 18.000 voorkeurstemmen gekozen tot Tweede Kamerlid.
- Voetbalt, luistert naar hardrock en metal en is vegetariër. Heeft geen partner en geen kinderen.

U studeerde af op de Oostenrijks-Britse filosoof Karl Popper. Waar raakt zijn denken uw werk?

“Ik bestudeerde zijn boek *The Open Society and Its Enemies*, over democratie. Hierin beschrijft hij hoe filosofen vóór hem, zoals Plato, Hegel en Marx, een blauwdruk van de samenleving maakten. Zó moet het worden en ieder speelt daarbij zijn of haar vastgestelde rol.

Popper, Joods en gevlucht voor de nazi's, stelt dat wij juist een open samenleving moeten hebben. Die creëer je samen, in een open dialoog, door proberen en je te vergissen, *trial and error*. Door fouten te maken, daarvan te leren en gaandeweg onszelf te verbeteren, met inbreng van iedereen, zonder vastgelegde rollen.

Popper vindt democratie het beste systeem om een staat te besturen. Tegelijk beschrijft hij er de paradoxen van. Dat je democratisch kunt besluiten om de democratie af te schaffen, bijvoorbeeld. Of dat eindeloze tolerantie kan leiden tot intolerantie, waar Wilders steeds op hamert. Om dat te voorkomen moet je binnen de democratie waarborgen inbouwen.”

**Lisa Westerveld:
‘De samenleving
lijkt te vragen om
helden. Je wordt
gemakkelijk
afgerekend als er
iets fout gaat’**

ik voor een voorstel de steun van de VVD nodig heb, kan ik ontdekken waar voor hen de winst is en wat voor hen een reden zou kunnen zijn om mijn voorstel te steunen.”

Langer naar de vraag kijken, niet direct een antwoord geven. Klinkt zeer filosofisch. Past dat in het snelle tijdperk van internet en sociale media?

“Zodra er nieuws online komt heeft iedereen er direct een mening over. GroenLinks hoeft maar iets te twitteren of er komt meteen een enorme hoop bagger overheen. En dan heb ik nog geluk met mijn welwillende volgers.

Sociale media zijn soms fijne plekken voor mooie discussies, maar te vaak een uitlaatklep voor woedende mensen. Twitter en Facebook voorop. De snelheid en de breedte van de informatiestromen roepen snelle en onberedeneerde reacties op. Korte, scherpe reacties krijgen meer aandacht, daardoor meer clicks, en daardoor meer winsten voor de mediabedrijven.

Vorige zomer zat ik bij vrienden in de tuin, toen we ons ineens afvroegen waarom er tijdens een storing ‘sneeuw’ op het televisiescherm komt. Daar kwam een gesprek over op gang met allerlei oplossingen, die doorgaans verworpen werden om daarna weer verder te zoeken.

Na een uur zei iemand: ‘Wat raar dat we het niet opzoeken op internet!’. Raar, maar als we dat direct hadden gedaan, hadden wij dat prettige gesprek gemist. Er is in de politiek zoveel te doen, alles moet tegelijkertijd. Je moet je over zoveel onderwerpen een mening vormen en die direct ventileren. Dat maakt je niet direct bescheiden. Er is, ook in de politiek, weinig tijd en ruimte voor meer diepgaande vragen en onderling gesprek.” ●

Heeft u er als Kamerlid baat bij filosoof te zijn?

“Ik heb veel geleerd van de opleiding zelf. Mijn ouders gaven mij een prima opvoeding, waarin de christelijke traditie een belangrijke plaats had. Maar ik had in mijn jeugd heel veel vragen, waar nooit een antwoord op kwam. Dat heb ik in de kerk altijd gemist. Je kunt tijdens de preek niet even je hand opsteken en vragen: dominee, wat bedoelt u daar precies mee en kan het ook anders zijn? De open dialoog ontbrak in de kerk. Bij catechisatie was ik ‘het meisje dat altijd vragen stelt’. Ik mocht niet voetballen op zondag, waarom niet? Waarom waren er geen vrouwelijke dominees, ouderlingen,

diakenen? Als ik nu met mijn ouders meega naar de kerk, zie ik dat de kerk wel verandert, maar niet snel genoeg voor mij. Ik heb er afstand van genomen en ben niet langer aangesloten bij een kerk. Wel voel ik een zekere verbondenheid met de christelijke traditie.

Tijdens mijn studie leerde ik dat het prima is om vragen te hebben. Alle vragen mogen. Soms is het interessant langer naar de vraag te kijken dan direct een antwoord te geven. Ik leerde dat het goed is om vragen en meningen van de andere kant te bekijken. Daardoor kan ik mij nu beter verplaatsen in andere partijen, in boze twitteraars en onredelijke mailers, in politieke opposanten. Als